

159304 - پیش از تَحَلُّل نخست و قبل از طواف افاضه با همسرش همبستری کرده است

سوال

شخصی در حال حج پس از رمی جَمَرَة عقبه سرش را تراشیده و از اِحرامش خارج شده و با همسرش جماع کرده اما این جماع پیش از طواف افاضه بوده است. آیا حج او درست است؟ و آیا لازم است قربانی دهد؟ و اگر فدیة بر او واجب باشد آیا باید در مکه ذبح شود یا آنکه می‌تواند در هر جایی و هر وقتی فدیة دهد؟ لطفاً در پرتو کتاب و سنت توضیح دهید و جزاکم الله خیراً.

پاسخ مفصل

کسی که پس از تحلل اول و پیش از طواف افاضه با همسرش جماع کرده باشد حشش به این دلیل باطل نمی‌شود اما مرتکب گناهی شده که باید از آن توبه و استغفار کند و از حرم خارج شود تا از نو احرام کند و طواف افاضه را انجام دهد.

همین‌طور لازم است که یک گوسفند ذبح کند و این گوسفند بر فقرای حرم توزیع شود و خودش از آن چیزی نخورد.

اگر زنش نیز در احرام بوده و در این کار از او اطاعت کرده همین کارها بر او نیز لازم است، اما اگر او را مجبور کرده باشد چیزی بر عهده زن نیست.

در «الموسوعة الفقهية» (۱۹۲/۲) آمده است:

«بر این اتفاق کرده‌اند که جماع پس از تحلیل نخست، حج را باطل نمی‌کند... ولی درباره جزای واجب بر آن اختلاف نظر دارند: حنفیان و شافعیان و حنبلیان بر این مذهب هستند که قربانی کردن یک گوسفند بر او واجب می‌شود. آنان چنین استدلال کرده‌اند که «این یک جنایت خفیف است و تَحَلُّل در همه امور به جز [نزدیکی با] زنان رخ داده است».

نظر مالک که یک قول نزدیک شافعیان و حنبلیان نیز بر آن است چنین است که باید یک شتر قربانی کند و باجی علت آن را بزرگی جنایت در حق احرام دانسته است.

مالک و حنبلی‌ها برای کسی که پس از تحلل اول و پیش از طواف افاضه مرتکب این خطا شده این را واجب دانسته‌اند که به خارج از حرم برود و عمره‌ای انجام دهد، به دلیل سخن ابن عباس... و حنفی‌ها و شافعی‌ها این را واجب ندانسته‌اند».

شیخ محمد بن ابراهیم - رحمه الله - می‌گوید:

«جماع پس از تحلل، حج را باطل نمی‌کند چه این حج افراد باشد یا قران و فقط احرام را باطل می‌کند. به این شکل که صحیح نیست طواف افاضه را انجام دهد مگر پس از آنکه به خارج از حرم برود و سپس وارد مکه شود و طواف افاضه را در حال احرام صحیح انجام دهد تا جل و حَرَم را جمع کرده باشد. و باید یک گوسفند در حرم ذبح کند و چیزی از آن نخورد و اگر زنش نیز از او

اطاعت کرده باید یک گوسفند دیگر قربانی کند، اما اگر همسرش به اجبار با او همبستری کرده چیزی بر عهده او نیست». (فتاوی ورسائل محمد بن ابراهیم: ۵/۲۰۳، ۲۰۴).

از شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - پرسیده شد:

مردی پیش از طواف افاضه و پس از رمی و تراشیدن سرش جماع کرده است. بر او چه کاری واجب است؟

ایشان پاسخ دادند:

«چیزی بر او لازم نیست جز آنکه به عنوان فدیة یک گوسفند ذبح کند و آن را به عنوان صدقه به فقرا بدهد... و باید از خارج حرم دوباره احرام کند تا با حالت احرام طواف [افاضه] را انجام داده باشد». (لقاء باب المفتوح: ۱۷/۹۰).

اما اگر برای تجدید احرام به بیرون از حرم نرود امیدواریم که طوافش درست باشد. از شیخ ابن باز - رحمه الله - پرسیدند:

مردی طواف افاضه را انجام نداده و به سرزمینش برگشته و با خانمش همبستر شده است. بر او چه واجب است؟

ایشان چنین پاسخ دادند: «باید به درگاه الله سبحانه و تعالی توبه کند و یک قربانی در مکه برای فقرا انجام دهد و باید برگردد و طواف افاضه را انجام دهد، زیرا همبستری با همسرش پیش از طواف افاضه جایز نیست و قربانی دارد و درست آن است که یک گوسفند برای آن کافی است، یا یک هفتم شتر یا یک هفتم گاو». (مجموع فتاوی ابن باز: ۱۷/۱۸۰).

والله اعلم.